

[Victor Gram.]

på at få afklaret, hvad der egentlig er baggrunden for regeringens sparebestræbelser, har været at finde ud af, hvorvidt det er den form og de principper, forsvarsordningen og forsvarsforliget har været administreret efter igennem 8 år under dels socialdemokratisk-radikal ledelse, dels socialdemokratisk ledelse, men løbende godkendt af samtlige forligspartier, der er skiftet, så man nu anlægger et nyt principielt syn på, hvorledes forsvarsforliget skal administreres. Der er for mig ikke nogen som helst tvivl om, at der med det, der foretages nu, er tale om et skifte i den principielle vurdering af, hvad forsvarsforliget indeholder, og hvorledes det skal administreres. Det er dette skifte, jeg tager afstand fra. Hvis man fra regeringens side var kommet til os, den fjerde forligspartner, og havde sagt: „Forsvarsforliget trænger efter vor opfattelse til en nyvurdering, en revision“, så ville vi have været åbne for straks at gå i gang med en dybtgående revision — uanset at de 3 regeringspartier for halvandet år siden konfirmerede ordningen, og at det konservative folkepartis gruppe her i salen i sin bekræftelsesskrivelse gav udtryk for håbet om, at denne ordning nu ville vare mindst 5 år. Uden hensyn til det ville vi have været parat til at tage op på lige fod en grundig drøftelse af forsvarsforligets indhold, dets forudsætninger, dets muligheder og den tilpasning til fremtiden, som disse forhandlinger automatisk måtte give til resultat. Men det var det modsatte, der skete. Det, der skete, var, at de 3 regeringspartier proklamerede en besparelse på 125 mill. kr. — udtrykket „besparelse“ kan vi se stort på i denne forbindelse — og derefter sagde man, at det efter deres opfattelse var inden for forsvarsforliget. Så kunne vi godt få lov til at være med til at snakke om, på hvilke konti, på hvilke poster, disse 125 mill. kr. skulle være sparet.

Det afgørende for os i denne forbindelse har været at forsøge at skaffe klarhed igennem denne debat. Det er ikke rigtigt, som forsvarsministeren giver det udseende af, at man fra starten har givet finansudvalget fyldige oplysninger om, hvad besparelserne skulle gå ud på. Jeg må lige bemærke, at skrivelsen af 23. februar fra forsvarsministeriet til finansudvalget om

ændringsforslagene indeholdt de to poster, det drejede sig om, de 73 millioner på driftsbudgettet og de 52 millioner på investeringsbudgettet; men derefter hed det, at af tidsmæssige årsager havde det ikke været muligt at fordele nedsættelsen af budgettet på de 73 millioner på de enkelte konti. Beløbet søgtes derfor under ét og ville på tillægsbevillingslovsforslaget for 1968-69 blive fordelt på de relevante konti. Altså på det tillægsbevillingsforslag, der kommer til april om et år. Først ved en energisk rykken lykkedes det at få de oplysninger frem, som var nødvendige, for at man kunne danne sig en vis opfattelse af besparelsernes omfang, deres virkninger og karakter. Det har vi fået besked om i dag.

Herefter står så tilbage at prøve på at finde ud af, hvorledes denne ordning kommer til at virke i fremtiden. For mig at se betyder det, at der etableres en ny kurs i administrationen af forsvarsforliget — en ny kurs, som på en række områder utvivlsomt vil skabe større ustabilitet, end vi har oplevet tidligere. Det er ud fra denne opfattelse og ud fra en nøgtern vurdering af forsvarsforligets forudsætninger og grundlag, jeg rejser mine meget store tvivl om den påstand, som er hævdet fra flere sider, bl. a. af hr. Erik Kragh og hr. From, om, at det, der sker nu, er i nøje overensstemmelse med forsvarsforligets forudsætninger. Jeg ikke alene har mine store tvivl om det; jeg tror, at denne påstand ikke kan holde.

J. O. Krag: Jeg har først et par bemærkninger til den radikale ordfører, der var så venlig at have lagt mærke til, hvad jeg sagde i en tale i Folkets Hus i København i søndags. Jeg forstår, at den udtalelse, jeg kom med, med et mildt ord havde overrasket hr. Bilgrav-Nielsen, ja, nærmest forbløffet ham, for han havde bygget hele sit indlæg op på, at socialdemokratiet ville modsætte sig besparelsen på de 125 mill. kr. Han mente, at det var, hvad alle havde ventet, og han fandt, at vi da passende kunne give udtryk for, hvad vi ville, lidt før, så han ikke sad hele søndagen og arbejdede ud fra forkerte forudsætninger. Jeg beklager selvfølgelig, at hr. Bilgrav-Nielsen har spildt sin tid; men jeg tror nok, at han må vænne sig til, at i socialdemokratiet bestemmer vi selv, hvad vi mener, og hr. Bilgrav-Nielsens forvent-